

SIGULDAS NOVADA PAŠVALDĪBA

ALLAŽU PAMATSKOLA

Reģ.Nr.4312901109, Skolas iela 5, Allaži, Allažu pagasts, Siguldas novads, LV-2154,
tālr.67970954, 67970949, e-pasts: allazu.pamatskola@sigulda.lv, www. allazupamatskola.lv
AS „SEB banka”, konts Nr.LV15UNLA0027800130404, kods UNLALV2X

IEKŠĒJIE NOTEIKUMI

Allažos, Siguldas novadā

25.03.2024.

Nr. 01-4/ 47

KĀRTĪBA PAR RĪCĪBU, JA TIEK KONSTATĒTA FIZISKA VAI EMOCIONĀLA VARDARBĪBA PRET IZGLĪTOJAMO

*Izdoti saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma
72.panta pirmās daļas 2.punktu,
Bērnu tiesību aizsardzības likumu,
Izglītības likumu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Kārtības par Allažu pamatskolas (turpmāk - izglītības iestāde) direktora un pedagogu rīcību, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība pret izglītojamo (turpmāk – kārtība), mērķis ir novērst fizisku vai emocionālu vardarbību pret izglītojamo, radot vidi laba un godīga cilvēka attīstībai.

2. Kārtība nosaka, kā tiek konstatēti un risināti konflikti vai vardarbība starp izglītojamajiem, starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kā arī starp pedagogiem un vecākiem (vismaz viens likumiskais pārstāvis) par izglītojamo pārkāpumu gadījumiem. Kārtība arī nosaka konkrētas darbības, kas izstrādātas izglītības iestādei konflikta situāciju risināšanai, kā arī prevencijas pasākumus gadījumos, kad izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi saistībā ar iespējamu vardarbību pret sevi.

3. Darbā ar izglītojamo problēmsituāciju risināšanu tiek ievērota konfidencialitāte. Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteikto, informācija, kuru par izglītojamo ieguvis izglītības iestādes darbinieks, ir ierobežotas pieejamības, un ziņas, kas jebkādā veidā varētu kaitēt izglītojamā turpmākajai attīstībai vai viņa psiholoģiskā līdzsvara saglabāšanai, nav izpaužamas. Visi ar konfliktu izmeklēšanu saistītie dokumenti glabājas pie izglītības iestādes Direktora.

4. Konflikts šīs kārtības izpratnē ir pretēju vēlmju, interešu, viedokļu, pozīciju un mērķu sadursme, sacensība vai ķīviņš starp atšķirīgi domājošiem indivīdiem.

5. Bērnu tiesību aizsardzības likuma ir definēts vardarbības jēdziens, proti, vardarbība ir visu veidu fiziska vai emocionāla cietsirdība, seksuāla vardarbība, nolaidība vai cita veida izturēšanās, kas apdraud vai var apdraudēt bērna veselību, dzīvību, attīstību vai pašcieņu.

6. Likumā izšķir 4 vardarbības veidus: seksuālā; fiziskā; emocionālā vardarbība, kā arī vecāku nolaidība (novārtā pamešana).

7. Fiziska vardarbība šīs kārtības izpratnē ir izglītojamā veselībai vai dzīvībai bīstams apzināts spēka pielietojums.

8. Emocionālā vardarbība šīs kārtības izpratnē ir izglītojamā garīgo vajadzību ignorēšana, pašcieņas aizskaršana vai psiholoģiskā ietekmēšana, negatīvi ietekmējot viņa emocionālo attīstību.

9. Lielākā daļa emocionālās vardarbības un arī novārtā pamešanas (abas nereti pārklājas).

10. Emocionālās un fiziskās vardarbības vai citu draudu savai un citu personu drošībai gadījumos izglītojamo pienākums ir nepiekrīst draudu izraisītāja rīcībai, nekavējoties saukt palīgā pieaugušos: jebkuru izglītības iestādes darbinieku, laicīgi lūgt palīdzību vecākiem, klases audzinātājam, izglītības psihologam, sociālajam vai citiem pedagogiem.

11. Gadījumos, kad ir aizdomas vai notiek fiziska vardarbība, administratīvi vai krimināli sodāmi pārkāpumi, pedagogs rīkojas patstāvīgi, novērtējot ārkārtas situāciju. Skola nekavējoties ziņo Valsts policijai, vecākiem, nepieciešamības gadījumā tiek izsaukta neatliekamās medicīniskās palīdzības brigāde.

II. Konflikti starp izglītojamajiem

12. Ja konstatēts konflikts starp izglītojamajiem, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība, tiek veiktas šādas darbības:

12.1. klases audzinātājs (vai jebkurš darbinieks, kurš konstatējis attiecīgo situāciju) nekavējoties ziņo izglītības iestādes direktoram par konstatēto konflikta situāciju. Direktors ziņo izglītojamā vecākiem.

12.2. klases audzinātājs veic ierakstu e-klases žurnālā par notikušo konfliktu.

12.3. ja konflikta situācija nav atrisināta, tad klases audzinātājs iesniedz rakstisku iesniegumu izglītības iestādes direktoram, tālāk lemjot par sociālā pedagoga, psihologa, medmāsas vai cita atbalsta personāla piesaisti situācijas risināšanai;

12.4. pamatojoties uz klases audzinātāja rakstisko iesniegumu, izglītības iestādes direktors aicina konfliktā iesaistīto izglītojamo vecākus uz sarunu klātienē izglītības iestādē, kuras laikā cenšas konfliktu atrisināt.

13. Pēc notikuma izvērtēšanas, ja tiek konstatēts, ka arī turpmāk audzēkņa uzvedība apdraud savu un pārējo audzēkņu drošību, veselību un dzīvību, izglītības iestādes vadītājs, lemj par mācību nodrošināšanu uz laiku citā telpā un atbalsta pasākumu piemērošanu.

14. Vecāku un likumisko pārstāvju pienākums ir sadarboties ar izglītības iestādi, kurā mācās bērns, tai skaitā ar pedagogiem un citām izglītības procesa īstenošanā iesaistītajām personām.

15. Ja izglītojamā uzvedībā nav uzlabojumu un vecāki nevēlas sadarboties ar izglītības iestādi, bet situācijas risināšanā vēlas iesaistīt citus speciālistus, direktors šo informāciju nosūta attiecīgajai pašvaldībai.

16. Pašvaldība ir tiesīga sasaukt starpinstitūciju sanākumi, kas lemj par turpmākajiem atbalsta pasākumiem izglītojamam. Sanāksmē pieaicina izglītības iestādes atbildīgos speciālistus, izglītojamā vecākus, pašvaldības izglītības speciālistu vai pārstāvjus no attiecīgās pašvaldības izglītības pārvaldes, sociālā dienesta, bāriņtiesas, Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas un citus speciālistus

III. Konflikti starp izglītojamo un izglītības iestādes darbinieku

17. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes atbalsta darbinieku, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība pret pedagogu vai izglītības iestādes atbalsta darbinieku, tiek veiktas šādas darbības:

17.1. pedagogs vai izglītības iestādes darbinieks vēršas pie izglītības iestādes direktora ar rakstisku iesniegumu ar situācijas aprakstu;

17.2. izglītības iestādes direktors sazinās ar izglītojamā vecākiem un veic pārrunas, pēc nepieciešamības arī klātienē izglītības iestādes telpās;

17.3. izglītības iestādes direktors organizē sarunu, kurā piedalās konfliktā iesaistītās puses, tostarp pēc nepieciešamības pieaicina sociālo pedagogu, psihologu, medmāsu vai citu atbalsta personālu situācijas risināšanai, kuras laikā cenšas konfliktu atrisināt.

18. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kura laikā izglītojamais informējis savus vecākus un vecāki pedagoga vai izglītības iestādes darbinieka rīcību novērtējuši kā nepedagoģisku (nepedagoģiski profesionālās ētikas pārkāpums), tiek veiktas šādas darbības:

18.1. izglītības iestādes direktora klātbūtnē vecāki veic pārrunas ar pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kurš ir iesaistīts konflikta situācijā;

18.2. ja vecāki ar pedagogu konflikta situāciju nevar atrisināt, tad:

18.2.1. izglītojamā vecāki raksta iesniegumu par notikušo izglītības iestādes direktoram detalizētai izvērtēšanai;

18.2.2. izglītības iestādes direktors pieprasa rakstisku paskaidrojumu pedagogam vai izglītības iestādes darbiniekam;

18.2.3. izglītības iestāde uz rīkojuma pamata izveido komisiju un izvērtē konfliktu, kuras sastāvā bez izglītības iestādes direktora ir vēl vismaz 1 pedagogu pārstāvis un 1 atbalsta darbinieks;

18.2.4. tiek veiktas pārrunas atsevišķi ar izglītojamā vecākiem un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku; ja nepieciešams uz noslēguma sarunu pieaicina personu no izglītības iestādes dibinātāja, vietējās Bāriņtiesas vai Sociālā dienesta;

18.2.5. pēc notikuma izvērtēšanas, pēc nepieciešamības, izglītības iestādes direktoram ir tiesības pielietot disciplinārsodus (piezīme; rājiens), atstādināt darbinieku no darba vai izteikt darba uzteikumu;

18.2.6. ja netiek konstatēta pedagoga vai atbalsta darbinieka vainojama rīcība, izglītības iestāde nosūta motivētu skaidrojumu par darbinieka darbības izvērtējumu un atbilstību attiecīgiem normatīvajiem aktiem un ētikas principiem.

19. Ja viena un tā pati persona sistemātiski (vairāk kā divas reizes) izraisa konfliktu, realizē fizisku un emocionālu vardarbību pret Skolas darbinieku vai skolēnu, Skolas direktors ziņo par to tiesībsargājošām iestādēm (policijai, Valsts bērnu tiesību aizsardzības birojam u.c.)

20. Pedagogam ir tiesības vardarbības gadījumā saņemt izglītības iestādes vadītāja un dibinātāja atbalstu.

Direktore

A.Keplere

Rīcības plāns fiziskas vai emocionālas vardarbības gadījumā.

1. Ja skolas darbinieks pamana konfliktsituāciju, tai skaitā fizisku vardarbību, viņš mēģina to pārtraukt, atbrīvojot no konflikta vietas neiesaistītās personas.
2. Ja skolēns pamana konflikta situāciju, tad ziņo tuvāk esošajam darbiniekam un pēc tam atbalsta personālam.
3. Ja tiek novērots vai konstatēts traumatisms, tad informē skolas medmāsu vai palīdz cietušajam nokļūt līdz medmāsai.
4. Iesaistītie skolas darbinieki (skolotāji, tehniskie darbinieki, medmāsa) ziņo direktoram.
5. Ja nepieciešams rīkoties nekavējoties, izglītības iestādes darbinieks rīkojas patstāvīgi un par to iespējami īsā laikā informē vadītāju un vecākus.
6. Direktors un/vai klases audzinātāja uzaicina uz skolu vecākus, veic pārrunas ar iesaistītajām personām par turpmākām konflikta risināšanas iespējām.
7. Atbalsta personāls (sociālais pedagogs, skolas psihologs, administrācijas pārstāvis) palīdz risināt konflikta situāciju.
8. Atbalsta personāls sniedz direktoram informāciju par veiktajiem pasākumiem un to rezultātiem.

Par atbalsta personāla pienākumiem un atbalsta pasākumiem izglītojamiem, kas apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību

Saskaņā ar Ministru kabineta 2023. gada 22. augusta noteikumu Nr.474 “Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe, pirmā palīdzība un drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos” 11.4. apakšpunktu, kas nosaka “(..) izglītības iestādes vadītājs nodrošina izglītojamā vajadzībām un situācijai atbilstoša atbalsta pasākumu plāna izstrādi un plānā ietvertu atbalsta pasākumu īstenošanas uzraudzību, kā arī informē dibinātāju (izņemot valsts dibinātu izglītības iestādi) par notikušo pasākumu un plānotajiem atbalsta pasākumiem (..)”, noteikt šādu atbildīgo darbinieku pienākumus un veikt atbalsta pasākumu īstenošanu:

1. Atbalsta komandas sastāvu:

- 1.1.administrācijas pārstāvis (direktora vietnieks, izglītības metodiķis, direktors);
- 1.2.izglītības psihologs;
- 1.3.speciālais pedagogs;
- 1.4.sociālais pedagogs;
- 1.5.logopēds;
- 1.6.pedagoga palīgs;
- 1.7.medicīnas darbinieks;
- 1.8.klases audzinātājs, mācību priekšmeta skolotājs.

2. Atbalsta personāla kopējie darba uzdevumi un pienākumi:

- 2.1. nodrošināt sistemātisku pedagoģisku, psiholoģisku, sociālu atbalstu izglītojamam un likumiskajiem pārstāvjiem;
- 2.2. veikt pedagoģisko, psiholoģisko un sociālo darbu ar izglītojamo;
- 2.3. izstrādāt, īstenot un izvērtēt izglītojamo individuālos izglītības programmas apguves plānus;
- 2.4. regulāri (vēlams 2 reizes mācību gada laikā) izvērtēt izglītojamā mācību sasniegumu attīstības dinamiku;
- 2.5. organizēt nepieciešamo palīdzību izglītojamiem un viņu vecākiem;
- 2.6. apkopot informāciju, veidot pārskatu, analizēt darbu, sadarboties ar vecākiem.

3. Atbalsta personāla individuālie darba uzdevumi un pienākumi:

- 3.1. Administrācijas pārstāvis:
 - 3.1.1. koordinē atbalsta komandas darbu;
 - 3.1.2. apkopo un izvērtē informāciju par izglītības procesa organizāciju un atbalstu izglītojamiem, kuriem nepieciešama palīdzība (nepietiekami mācību sasniegumi, kavējumi slimības dēļ un neattaisnoti stundu kavējumi, uzvedības traucējumi, kā arī cita informācija no skolotājiem).

3.2. Psihologs :

- 3.2.1. veic nepieciešamo diagnostiku;
- 3.2.2. sniedz informāciju par veiktās diagnostikas rezultātiem skolotājiem un speciālistiem (ievērojot ētikas normas un konfidencialitāti);
- 3.2.3. palīdz izglītojamam izprast viņa mācīšanās grūtību cēloņus un rast risinājumus situācijas uzlabošanai;
- 3.2.4. konsultē skolotājus un vecākus par efektīvākajām metodēm mācību un uzvedības traucējumu risināšanā, veicina skolotāju un vecāku savstarpējo sadarbību atbalsta sniegšanā izglītojamam;
- 3.2.5. veic individuālu darbu ar izglītojamo, skolotāju vai vecākiem;
- 3.2.6. sagatavo rakstisku atzinumu par izglītojamā psiholoģiskās izpētes rezultātiem, ja izglītojamais apmeklēs pedagoģiski medicīnisko komisiju vai citas nepieciešamības gadījumā;
- 3.2.7. konsultējoties ar kolēģiem, sniedz atzinumus par atbalsta pasākumu nepieciešamību mācību procesā un pārbaudes darbos izglītojamiem ar speciālām vajadzībām.

3.3. Speciālais pedagogs :

- 3.3.1. izvērtē izglītojamo speciālās vajadzības un mācīšanās grūtības, iesaka atbilstošākos palīdzības veidus;
- 3.3.2. veic korekcijas darbu individuāli un grupās, palīdz veiksmīgāk iekļauties mācību procesā;
- 3.3.3. sagatavo rakstisku atzinumu par izglītojamā mācīšanās pamatprasmju apguvi, ja izglītojamais apmeklēs pedagoģiski medicīnisko komisiju vai citas nepieciešamības gadījumā;
- 3.3.4. konsultē skolotājus un vecākus par specifiskiem mācīšanas traucējumiem un palīdzības iespējām.

3.4. Logopēds :

- 3.4.1. veic bērnu valodas traucējumu diagnostiku un korekciju;
- 3.4.2. konsultē skolotājus un vecākus par korekcijas darba norisi;
- 3.4.3. sagatavo rakstisku atzinumu par izglītojamā runu un valodu, ja izglītojamais apmeklēs pedagoģiski medicīnisko komisiju vai citas nepieciešamības gadījumā;
- 3.4.4. sniedz atzinumus par valodas attīstības, lasīšanas un rakstīšanas traucējumiem un atbalsta pasākumu nepieciešamību mācību procesā un pārbaudes darbos izglītojamiem ar speciālām vajadzībām.

3.5. Pedagoga palīgs:

- 3.5.1. palīdz izglītojamiem ar speciālām vajadzībām apgūt izglītības programmā paredzēto mācību saturu mācību stundu laikā un individuālās nodarbībās;
- 3.5.2. sadarbībā ar mācību priekšmeta skolotāju plāno veicamo darbu stundā – stundas mērķus, mācību saturu, atbilstošākās mācību metodes;
- 3.5.3. veic individuālo darbu ar izglītojamiem, lai paskaidrotu nesaprotamo mācību saturu un veicinātu viņu mācīšanās motivāciju;

3.5.4. piedalās izglītības iestādes informācijas sagatavošanā par izglītojamā mācīšanās pamatprasmju apguvi un uzvedības traucējumiem, ja izglītojamais apmeklēs pedagoģiski medicīnisko komisiju vai citas nepieciešamības gadījumā.

3.6. Sociālais pedagogs:

3.6.1. iepazīstas ar ģimeņu sociālajiem apstākļiem, vēro tos. Prognozē iespējamās grūtības mācībās un saskarsmē nelabvēlīgu sociālu apstākļu gadījumā, plāno nepieciešamo atbalstu situācijas uzlabošanai;

3.6.2. sadarbojas ar valsts un nevalstiskajām institūcijām izglītojamo sociālo vajadzību nodrošināšanā;

3.6.3. konsultē skolotājus, izglītojamos un viņu vecākus bērnu tiesību aizsardzības un sociālās palīdzības jautājumos;

3.6.4. sniedz palīdzību izglītojamiem, kuri ilgstoši nav apmeklējuši skolu.

3.7. Skolotājs (klases audzinātājs, mācību priekšmeta skolotājs) :

3.7.1. informē (mutiski un rakstiski) atbalsta komandas speciālistus par radušos problēmu vai jautājumu, kurā viņam nepieciešama palīdzība;

3.7.2. analizē situāciju kopā ar atbalsta komandas speciālistiem, piedāvā savus problēmas risināšanas veidus, aktīvi iesaistās lēmumu pieņemšanā, rekomendāciju izstrādāšanā;

3.7.3. piedalās izglītības iestādes informācijas sagatavošanā par izglītojamā mācīšanās pamatprasmju apguvi un uzvedības traucējumiem, ja izglītojamais apmeklēs pedagoģiski medicīnisko komisiju vai citas nepieciešamības gadījumā;

3.7.4. vienojas par turpmāko sadarbību ar atbalsta komandu un izglītojamā vecākiem, kā arī izstrādāto rekomendāciju izpildi noteiktajā termiņā.

3.8. Medicīnas darbinieks:

3.8.1. informē atbalsta komandas speciālistus par izglītojamo veselības stāvokli (ievērojot ētikas normas un konfidencialitāti). Prognozē iespējamo veselības traucējumu ietekmi uz izglītības procesu, izstrādā rekomendācijas skolotājiem un konsultē vecākus.

3.8.2. sniedz ārstniecisko un profilaktisko palīdzību, popularizē veselīgu dzīvesveidu.

4. Visi atbalsta komandas dalībnieki :

4.1. sadarbojas, sniedz viens otram nepieciešamo informāciju un rekomendācijas izglītības procesa organizēšanā. Nepieciešamības gadījumos iesaka ārsta konsultācijas vai papildus koriģējošas nodarbības (piemēram, baseina apmeklējumu, koriģējošo vingrošanu, u.c.). Sniedz informāciju vecākiem un skolotājiem par atbalsta komandas izstrādātajām rekomendācijām.

4.2. izvērtē visu pieejamo informāciju par izglītojamā speciālajām vajadzībām, iesaka nepieciešamos atbalsta pasākumus izglītojamajam, kā arī to īstenošanas veidus skolotājiem (*Pielikums Nr.3* VISC rekomendācijās);

4.3. piedalās individuālo izglītības programmas apguves plānu sastādīšanā un īstenošanā, kā arī mācību sasniegumu attīstības dinamikas izvērtēšanā izglītojamiem ar speciālām vajadzībām;

4.4. sadarbojas ar pedagoģiski medicīnisko komisiju, ģimenes ārstiem, Bērnu tiesību aizsardzības institūcijām, policiju un citām organizācijām. Nepieciešamības gadījumā piedalās pašvaldības organizētās starpinstitūciju sanāksmēs;

4.5. izpilda izglītības iestādes administrācijas un augstākstāvošu institūciju rīkojumus, noformē dokumentāciju atbilstoši iestādē noteiktajai kārtībai.

5. Sadarbība ar vecākiem :

5.1. komandas speciālisti uzklausā vecākus, korekti atbild uz viņus interesējošiem jautājumiem, kā arī noskaidro vecāku vēlmes un intereses bērnu izglītošanas jautājumos;

5.2. pārrunā ar vecākiem izglītojamā attīstību, mācību sasniegumus un/vai uzvedības problēmas. Iesaista vecākus lēmumu pieņemšanas procesā;

5.3. iesaka iespējamās problēmas risināšanas veidus, papildu nodarbības skolā, speciālistu (piemēram, ārsta, audiologa, u.c.) konsultāciju;

5.4. vienojas, kā vecāki atbalstīs bērnu mācību procesā, kādi būs vecāku pienākumi un atbildība, kā arī kāds būs turpmākais saziņas veids.

6. Atbalsta personāla darba procesa organizēšana:

6.1. atbalsta personāla sanāksmes sasauc izglītības iestādes vadītājs. Sēdes tiek protokolētas.

6.2. atbalsta personāla sanāksmes izskata jautājumus par situāciju un iespējamajiem risinājumiem, saistībā ar konkrētā izglītojamā darbību, koordinējot sadarbību starp tās dalībniekiem;

6.3. sēdē tiek uzklausītas visas iesaistītās puses un atbalsta komandas speciālisti piedāvā vēlamākos palīdzības veidus;

6.4. Turpmākā darba gaitā atbalsta komandas dalībnieki turpina strādāt ar konkrētu izglītojamo, kopīgi meklējot risinājumus, kā arī vērojot un analizējot konkrētu izglītojamo ikdienas mācību darbā. Pēc vajadzības organizē atkārtotu tikšanos ar izglītojamā vecākiem.

6.5. Kārtējā sēdē tiek pārrunāta un analizēta iepriekšējā reizē pieņemto lēmumu izpilde un ietekme uz izglītojamo.